

Bernard Stulli, Arhivistika i arhivska služba. Studije i prilozi. Priredio Josip Kolanović, Hrvatski državni arhiv, Zagreb 1997, 407 str.

Kao ravnatelj središnje arhivske ustanove u Hrvatskoj kroz dvadeset godina, blagopokojni Bernard Stulli suočavao se s mnogim pitanjima ustrojstva arhivske službe, u Zagrebu prije svega, ali i u cijeloj Hrvatskoj. Njegova teorijska saznanja, stručna i znanstvena pitanja arhivske službe, hvalevrijednim pothvatom Hrvatskoga državnog arhiva u ovoj su knjizi sakupljeni na jednom mjestu i predstavljeni hrvatskoj javnosti.

Knjiga je podijeljena na četiri dijela. Nakon predgovora Josipa Kolanovića, prvi dio knjige donosi *Povijest arhivske službe*. Povijesni razvoj zaštite pisanoga arhivskog gradiva u registraturama, odnosno arhivima na području Istre i u kvarnerskom kraju opisan je u raspravi Pregled povijesnog razvitka zaštite arhivalija na područjima Historijskih arhiva u Pazinu i Rijeci. U toj raspravi Stulli govori o odredbama statutâ primorskih gradova u svezi s tim predmetom te o pokušaju stvaranja samostalnih arhivskih ustanova krajem 19. i početkom 20. st. I drugi Stullijev rad, Dva pokušaja inventarizacije Dubrovačkoga arhiva početkom 19. stoljeća, predstavlja istraživanje povijesti zaštite arhivskoga gradiva na području Dubrovnika. Poticaj za taj rad dali su mu "Generalni inventar knjiga i dokumenata, koji se nalaze kod raznih sudova Dubrovačke općine", rad Josipa Kersa iz godine 1812. i "Generalni katalog" Luke Čurlice iz 1817. godine. O zaštiti arhivskoga gradiva u sjevernoj Hrvatskoj Stulli govori u radu Zakon o uređenju Zemaljskoga arhiva u Zagrebu iz godine 1870.

Drugi dio knjige o arhivskom zakonodavstvu ima dva odsjeka: hrvatsko arhivsko zakonodavstvo i osnove međunarodnoga zakonodavstva, osobito na području zaštite i prava svakoga naroda na vlastitu arhivsku baštinu. Zakon o zaštiti arhivske građe i arhivima, dobio je tumačenje u Stullijevim radovima Osnovni principi novog arhivskog zakonodavstva u SR Hrvatskoj, Ustavna reforma i revizija arhivskog zakonodavstva SR Hrvatske i Arhivska građa u novom arhivskom zakonodavstvu. Pravna problematika, o kojoj Stulli raspravlja, jest sveopćost zaštite arhivskoga gradiva i obvezna arhivska služba na području cijele Hrvatske. Važno je naglasiti da je cijelu raspravu o pravnom uređenju arhivske službe Stulli prozeo temeljnim arhivskim načelima.

Treći dio knjige obuhvaća međunarodne aspekte arhivskoga zakonodavstva, u kojemu Stulli govori o zaštiti kulturnih dobara u slučaju oružanoga sukoba i o arhivskoj baštini UNESCO-a.

Četvrti dio knjige govori o arhivskoj teoriji i praksi te obuhvaća ove radove: Arhivi, Kulturno-prosvjetna djelatnost arhiva, O valorizaciji i kategorizaciji arhivske građe i Osnove programa za izgradnju nove zgrade Arhiva Hrvatske u Zagrebu.

Među njima je ponajvažniji onaj o valorizaciji i kategorizaciji arhivskoga gradiva u arhivskim ustanovama.

Predajući iznova tekst o arhivskim pitanjima studentima arhivistike, arhivistima i ostalim djelatnicima u oblasti kulture i znanosti, izdavač ove knjige izriče nadu da će kroz promišljanje jednoga čovjeka, koji je najveći dio svoga radnoga vijeka posvetio arhivskoj službi, mladi naraštaj moći bolje upoznati i cijeniti arhivske ustanove i arhivske djelatnike koji čuvaju "pamćenje" jednoga naroda, kako bi se ono sačuvalo i u budućim pokoljenjima hrvatskoga naroda.

Josip Barbarić

PRAVNI FAKULTET U ZAGREBU 1776–1996.

Ur. Željko Pavić, nakladnik Pravni fakultet u Zagrebu:

I/1, Prilozi za povijest Fakulteta. Zagreb 1996, 619 str.

II/1, Prilozi za povijest katedri i biblioteke Fakulteta. Zagreb 1996, 751 str.

III/1, Nastavnici Fakulteta 1776–1874. Zagreb 1996, 734 str.

III/2, Nastavnici Fakulteta 1874–1926. Zagreb 1997, 790 str.

IV/1, Građa za bibliografiju nastavnika Fakulteta 1776–1926. Zagreb 1997, 815 str.

Dvjesto dvadeset godina kontinuirane visokoškolske nastave podatak je sam po sebi vrijedan pažnje. Ipak, kada jedna ustanova ne zaboravi i ne odšuti svojih 220 godina, već ih, naprotiv, obilježi za naše prilike čak pomalo upadljivom množinom načina – izrijeком pritom očekujući odzive javnosti – ona doista zaslužuje posvemašnju pozornost i izvan nje same i izvan njezine struke. To više što su moguće zamke prigodničarstva u ovom slučaju definitivno izbjegnute: s odmakom od jedne godine riječi tadašnjega dekana Jakše Barbića na proslavi u Hrvatskome narodnom kazalištu i dalje znače isto. Najbolji dokaz tomu dvije su nove knjige, izašle iz tiska 1997. Nastavljajući tako serijalni niz započet svečarske 1996, a popularno nazvan *Spomenicom*, ovaj zbir od pet svezaka koji pretpostavljaju i nastavke zacijelo je najvažnije postignuće višestruko obilježene obljetnice. Naime, nakon slavljâ, izložabâ i sličnih događanja, trajno ostaju – knjige. Respekt pred brojem stranica i očevidno velikom uloženom trudu ne dopušta pretencioznost prave kritičke ocjene ukupnoga materijala; nalaže tek informaciju o sadržaju, uz poneki naglasak ili primjedbu.

Prvi svezak prve knjige (*Prilozi za povijest Fakulteta*) otvara se krsnim listom Pravnog fakulteta – pretiskom isprave kojom je Marija Terezija 5. kolovoza 1776. utemeljila Kraljevsku akademiju znanosti u Zagrebu (*Benignum mandatum Regium de Systemate studiorum*), u okviru koje je 4. studenoga iste godine započela nastava na Pravnom fakultetu. Paralelno uz preslik donosi se transkripcija i prijevod na